

SAK 30/17 ETABLERING AV INKUBATOR I HALLINGDAL – SØKNAD OM TILSKOT TIL BEHOVSAVKLARING

Saksopplysning

Det er i gang eit arbeid i Hallingdal for å sjå på grunnlaget for å etablere eit regionalt innovasjonsselskap («Hallingdal Innovasjon»). Bakgrunnen er at det er mange aktørar som arbeidar for å bidra til vekst og utvikling i næringslivet i Hallingdal, men at effekten kunne blitt endå større dersom det hadde vore eit tettare og meir koordinert samarbeid. Målet med Hallingdal Innovasjon er å samle tenester som medverkar til næringsutvikling, der visjonen er «en dør å banke på, mange dører åpnes». Hallingdal Innovasjon skal vera eit selskap som tilbyr relevante tenester og tett oppfølging til gründerar og etablert bedrifter som har ambisjonar om vekst og utvikling.

Sentralt i arbeidet fram mot etablering av eit regionalt innovasjonsselskap er å avklare kva tenester eit selskapet skal tilby. Dette må m.a. ta utgangspunkt i kva næringslivet i Hallingdal har av behov for å lykkast med innovasjon og utvikling. Mange tilsvarende regionale innovasjonsselskap har ein «inkubator» som eit sentralt tilbod.

Initiativtakarane HallingExpo, Hallingdal Næringshage og Torpomoen Drift søker no om økonomisk støtte på kr.150.000, til vurdering av behov/interesse for etablering av ein inkubator i Hallingdal, etter SIVA sitt inkubatorprogram.

Inkubasjon er eit verktøy for utvikling av nye bedrifter eller for å skapa vekst i eksisterande bedrifter. I ein inkubator får gründerar tilgang på profesjonelle forretningsutviklarar, rådgjevarar, FoU-miljø og investorar. Inkubatoren er også eit fagleg og sosialt fellesskap. Tenestene blir gjeve for ein avgrensa periode, med tett oppfølging frå tilsette i inkubatoren og det tilknytta nettverket. Siva kan tilby basisfinansiering, tilgang til kompetanse og nettverk, i tillegg vera ein aktiv eigar i inkubatoren. Per 1. januar 2017 deltek 35 inkubatorar i det nasjonale inkubatorprogrammet, der om lag 1.600 bedrifter er tilknytt.

Ei inkubatorbedrift får m.a. tilbod om inntil 200 timar med rådgjeving. Evalueringar syner at bedrifter som har vore i ein inkubator har større sjansar for å lykkast med innovasjonar, dei kjem raskare ut i marknaden både nasjonalt og internasjonalt og dei har større overlevingsevne. Kravet er at dei har ein unik ide og eit stort utviklingspotensial og at dei treng profesjonell rådgjeving for å bygge opp og vidareutvikle eigen bedrift.

Det blir sagt at SIVA ikkje ynskjer å etablere fleire enkeltståande inkubatorar, dei ynskjer heller å satse på eksisterande inkubatorar og gjera dei større og meir robuste.

For å få etablert ein inkubator i Hallingdal, har derfor aktørane starta en dialog med [Driv Inkubator](#) med mål å etablere ei avdeling i Hallingdal. Driv Inkubator er heileigd av [Papirbredden Innovasjon](#) (PI) og har satsingsområda helse og velferdsteknologi, kreative næringar, grøne næringar og sosial og samfunnsinnovasjon. Driv Inkubator har ein desentralisert struktur, ved at dei oppsøker gründeren og etablerte bedrifter der dei er lokalisert. Etablering av ei avdeling i Hallingdal er både administrativ leing og styret i Driv Inkubator og PI positive til. Ei realisering er avhengig av at Driv Inkubator via søknad får auka økonomiske ressursar frå SIVA, frå 2018. Fram mot event. søknad som skal sendast SIVA er det viktig at det reelle behovet for ein inkubator i Hallingdal blir klarlagt. Er behovet stort, aukar sjansane for å få ressursar til ei satsing i Hallingdal.

Driv Inkubator vil ha hovudansvaret med å gjennomføre behovskartlegging i tett samarbeid med HallingExpo, Hallingdal Næringshage og Torpomoen Drift. Dei lokale aktørane vil sørge for nær kontakt og dialog med næringskonsulentar, etablerersenteret, destinasjonsselskap og veksthus for å sikre tilgang av relevante inkubatorbedrifter.

Det er fleire bedrifter i Hallingdal som har nytta Driv Inkubator, som Lydfargemetoden, iGlobalTracking og Linus Care.

Behovskartlegginga er stipulert til å ha ei ramme på kr 150.000. Dette vil gå til opplæring av lokal representant, møter med gründerar, gjennomgang og kvalitetssikring av bedrifter/gründerar og administrativ arbeid. Blir det etablert ein inkubator i 2018, vil den bli finansiert ved at SIVA betalar 75% og inkubatorbedrifta 25% av rådgjevingstenesta. Administrasjonen/leiinga av inkubatoren er tenkt at blir finansiert av regionråd, kommunar og fylkeskommunar.

Vurdering

Det er svært positivt at HallingExpo, Hallingdal Næringshage og Torpomoen Drift vurderer å samordne ressursar, ved å etablere eit regionalt innovasjonsselskap («Hallingdal Innovasjon»). Dette er i tråd med arbeidet som er gjort for å samordne næringssamarbeidet i Hallingdal, med m.a. Forum For Næringssamarbeid i Hallingdal (www.næringssamarbeidet.no). Og det er i samsvar med Byregionprogrammet med tiltak «Utvikle eit koordinert og meir slagkraftig næringsapparat». Aktørane har og samarbeida om å gjennomføre prosjektet «Innovasjonsløft Hallingdal», der snart 30 lokale verksemdar har delteke med stor entusiasme.

Det blir vurdert som ein god strategi å få vurdert om ein inkubator i Hallingdal etter SIVA sitt inkubatorprogram, kan vera ein del av satsinga til eit regionalt innovasjonsselskap. Dette må sjølvstendig ta utgangspunkt i kva næringslivet i Hallingdal har av behov og ynskjer for å lykkast med innovasjon og utvikling. Ein inkubator vil også kunne forsterke etablerartenesta i Hallingdal og målbedriftsprogrammet til Hallingdal Næringshage, slik at Hallingdal totalt sett får eit forsterka tilbod som er tilpassa dei ulike utviklingsfasane bedrifter har. Ut frå signala om at SIVA ikkje ynskjer å etablere fleire enkeltstående inkubatorar, er det naturleg å sjå på samarbeid med ein eksisterande inkubator, som har satsingsområde som samsvarar med Hallingdal sine behov. Driv Inkubator vil kunne vera ein naturleg samarbeidspart ut frå satsingsområde, nærleik til Hallingdal og tidelegare erfaringar med Driv Inkubator

Talet på bedrifter som får bistand frå ein inkubator har dei siste åra vore i sterk vekst. I Hallingdal er det grunn til å tru at det kunne vore fleire inkubatorbedrifter, ut frå type næringar talet på gründerar og etablerte bedrifter som ynskjer vekst. Her vil nærleik til tenesta vera ein viktig faktor.

For å gjennomføre ei behovskartlegging er det berekna ein tidsbruk frå Driv Inkubator på 120 timar à kr. 1250.¹ Eigeninnsats frå HallingExpo, Hallingdal Næringshage og Torpomoen Drift er rekna til om lag 400 timar eller kr. 300.000.

¹ Eigeninnsats er lagt inn i vurdering

I 2016 vart det løyvd 85 mill. kroner til totalt 35 inkubatorar, der det er 4 nivå for tildeling av midlar, som variera mellom 5 og 1,5 mill. pr. år. Driv Inkubator ligg i nivå 4 med 1,5 mill. i tilskot.

Kriteria for nivåtildeling er:

- Måloppnåing
- Aktivitet og omfang
- Historisk utvikling
- Kundetilfredshet
- Økonomisk bærekraft
- Sivas eigenvurdering

SIVA kan ikkje gje nokon garanti for at dei vil auke løyvingane for 2018, men Driv Inkubator er i ein prosess der dei skal utvide satsingsområda sine i tillegg til at dei vil opprette fleire avdelingar i Buskerud. Med dette som bakgrunn er det grunn til å være optimistiske i forhold til auka løyvingar frå SIVA i 2018.

Etter dagleg leiar sitt syn ville det vore naturleg at Driv Inkubator tek sin del av ei kartlegging i Hallingdal, ettersom dette vil kunne bli eit viktig grunnlag for at Driv Inkubator skal kunne klatre opp i nivå i SIVA sitt program.

Forslag til vedtak

1. Regionrådet for Hallingdal løyver ²kr. 120.000 til vurdering av behov/interesse for etablering av ein inkubator i Hallingdal, etter SIVA sitt inkubatorprogram.
2. ³Midlane blir løyvd frå regionalt næringsfond.

Ål 23.9.2017

Knut Arne Gurigard

Dagleg leiar

Vedlegg:

1. Søknad frå HallingExpo, Hallingdal Næringshage og Torpomoen Drift
2. Budsjett- og aktivitetsplan inkubatortjeneste
3. [Ny nasjonal inkubasjonssatsing 2012 – 2022](#)
4. [Sivas inkubasjonsprogram \(2012-2022\), kortversjon](#)
5. [Midtveisevaluering av Sivas Inkubatorprogram og Næringshageprogram](#)

² Forslag til stønadsbeløp er lagt inn

³ Forslag finansieringskjelde er lagt inn

Etablering av inkubator i Hallingdal - søknad om tilskudd til behovsavklaring

Bakgrunn

I Hallingdal pågår det et arbeid med å utrede grunnlaget for et regionalt innovasjonsselskap, der målet er å etablere «Hallingdal Innovasjon». Bakgrunnen er at det er mange aktører som jobber for å bidra til vekst og utvikling i næringslivet i Hallingdal, men at effekten kunne bli enda større om man samarbeidet tettere og jobbet mer koordinert. Målet er å samle tjenester som bidrar til næringsutvikling, der visjonen er «en dør å banke på, mange dører åpnes». Dette skal være et selskap som tilbyr relevante tjenester og tett oppfølging til gründere og etablert bedrifter med ambisjoner om vekst og utvikling.

Aktørene som står i bresjen for arbeidet er HallingExpo, Hallingdal Næringshage og Torpomoen Drift. Dette er aktører som har samarbeidet om å gjennomføre prosjekt «Innovasjonsløft Hallingdal», et innovasjonsprogram der snart 30 lokale virksomheter har deltatt med stor entusiasme.

Sentralt i arbeidet fram mot etablering av et regionalt innovasjonsselskap er å avklare hvilke tjenester et selskapet skal tilby. Et slikt tilbud må ta utgangspunkt i hva næringslivet i Hallingdal har av behov for å lykkes med innovasjon og utvikling.

Mange tilsvarende regionale innovasjonsselskaper har en «inkubator» som et sentralt tilbud. En inkubator er en metode som gir gründere og etablerte bedrifter tilgang til profesjonell forretningsutvikling, kapital og nettverk. En inkubatorbedrift får bl.a. tilbud om inntil 200 timer med rådgivning. Evalueringer viser at bedrifter som har vært i en inkubator har større sannsynlighet for å lykkes med innovasjoner, de kommer raskere ut på markedet både nasjonalt og internasjonalt og har større overlevelsessevne.

Kravet er at de har en unik ide og et stort utviklingspotensial og at de trenger profesjonell rådgivning for å bygge opp og videreutvikle egen bedrift. En inkubator vil m.a.o. forsterke etablerertjenesten i Hallingdal og målbedriftsprogrammet til Hallingdal Næringshage slik at Hallingdal totalt sett får et veldig bra tilbud tilpasset de ulike utviklingsfasene bedrifter har.

SIVA

Inkubatorene i Norge forvaltes av SIVA. (Selskapet for industrivekst). Evalueringer fremhever at Sivas næringshager og inkubatorer er en viktig del av de regionale innovasjonssystemene. Sivas nettverk bidrar til å bygge kompetanse, dele erfaring og stimulere til samarbeid.

Antall bedrifter som får bistand fra en inkubator har vært i sterk vekst nasjonalt de siste årene. I Hallingdal har det vært få, men det er ikke noe som tilsier at det ikke burde være flere inkubatorbedrifter i Hallingdal tatt i betraktning type næringer og antall gründere og etablerte bedrifter som ønsker vekst.

Siden det ikke finnes en inkubator i Hallingdal, må bedrifter som ønsker en slik tjeneste kontakte andre regioner. I dag er det flere bedrifter fra Hallingdal som har benyttet Driv Inkubator i Drammen. Dette gjelder bl.a. Lydfargemetoden, iGlobalTracking og Linus Care.

Etablere en inkubator i Hallingdal:

SIVA ønsker ikke å etablere flere enkeltstående inkubatorer, de ønsker heller å satse på eksisterende inkubatorer og gjøre dem større og mer robuste.

For å få etablert en inkubator i Hallingdal, har derfor aktørene startet en dialog med Driv Inkubator for å få dem til å etablere en avdeling i Hallingdal. Driv Inkubator er heleid av Papirbredden Innovasjon (PI) og har satsingsområdene helse og velferdsteknologi, kreative næringer, grønne næringer og sosial og samfunnsinnovasjon. Dette er satsingsområder som er relevante for mange virksomheter og bransjer i Hallingdal. Driv Inkubator har en desentralisert struktur, dvs. de oppsøker gründere og etablerte bedrifter der de er lokalisert. Det stilles ikke krav om at de skal være samlokalisert.

En etablering av en avdeling i Hallingdal er både administrativ ledelse og styret i Driv Inkubator og PI positive til. Skal det skje må Driv Inkubator søke om å tilføres økonomiske ressurser fra SIVA fra 2018. Fram mot søknaden som skal sendes SIVA er det viktig at man i Hallingdal avdekker hva det reelle behovet for en inkubator er. Er behovet stort, øker sjansene for å få ressurser til en satsing i Hallingdal.

SIVA kan ikke gi noen garanti for at de vil øke bevilgningene for 2018, men Driv Inkubator er i en prosess der de skal øke satsingsområdene sine i tillegg til at de vil opprette flere avdelinger i Buskerud. Med dette som bakgrunn er det grunn til å være optimistiske mtp. økte bevilgninger fra SIVA i 2018.

Kartlegging av behov

Driv Inkubator vil ha hovedansvaret med å gjennomføre behovskartleggingen i tett samarbeid med HallingExpo, Hallingdal Næringshage og Torpomoen Drift. De lokale aktørene vil sørge for nær kontakt og dialog med næringskonsulenter, etablerersenteret, destinasjonsselskap og veksthus for å sikre tilgang av relevante inkubatorbedrifter.

En kan også se for seg at kartleggingen vil starte med en oppfølging av de gode ideene som kommer fram som et resultat av Startupp Hallingdal, Innovasjonsløft Hallingdal, og de gründerne som har vært i kontakt med etablerersenteret.

Økonomi:

Behovskartleggingen er stipulert til å ha en ramme på kr 150.000. Dette vil gå til opplæring av lokal representant, møter med gründere, gjennomgang og kvalitetssikring av bedrifter/gründere og administrativ arbeid.

Etableres det en inkubator i 2018, finansieres den ved at SIVA betaler 75% og inkubatorbedriften 25% av rådgivningstjenesten. Administrasjonen/ledelsen av inkubatoren finansieres av regionråd, kommuner og fylkeskommuner.

Som tidligere nevnt vil inkubatorbedrifter ha en større sjanse for å lykkes og det vil på sikt medføre flere arbeidsplasser både i nyetablerte og i eksisterende virksomheter. Det er derfor viktig å avklare om det er grunnlag for å få etablert en slik tjeneste i Hallingdal!

Aktørene søker med dette om kr. 150.000 fra Regionrådet for Hallingdal til gjennomføringen av kartleggingen.

Pål Rørby
HallingExpo

Gro Søndrål Wick
Hallingdal Næringshage

Anders Bekkestad
Torpomoen Drift

Vedlegg:

<http://siva.no/wp-content/uploads/2015/03/programbeskrivelse-inkubator.pdf>

<https://siva.no/wp-content/uploads/2017/06/midtveisevaluering-nh-inkprogram.pdf>

[file:///C:/Users/Acer1/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/LH8616WM/
Driv-presentasjon.pdf](file:///C:/Users/Acer1/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/LH8616WM/Driv-presentasjon.pdf)

Budsjett- og aktivitetsplan inkubatortjeneste

Aktiviteter	Antall timer	Pris pr time eks. mva	Sum
Fase 1 - kartlegging Gründerne får tilgang til og fyller inn info i Drivs digitale database og analyseverktøy, et kriterie for å kunne delta i prosessen. (forutsetter 10-15 bedrifter) Driv kartlegger informasjonen bedriftene har lagt inn før man møtes første gang. I denne fasen er det åpent og alle som ønsker får tilgang til databasen. Forberedelser til workshop session 1	25	1250	31250
Fase 2 – gjennomføring 1. workshop Torpomoen Driv samler alle gründerne som ønsker å delta, til en felles workshop over tre timer. Første time avsettes til informasjon om inkubatorprogrammet, forventninger til bedriftene og informasjon om hva Driv kan levere og hjelpe bedriftene med. To timer avsettes til å jobbe med gründernes ide, gi tilbakemelding, oppgaver og hjemmelekser. Gründerne må bruke digital plattform aktivt til oppgaver og hjemmelekser, slik at Driv kan gjøre en vurdering.	20	1250	25000

Fase 3 – vurdering og forberedelser Driv gjør en løpende kartlegging basert på informasjonen fra gründerne. Forberedelser til 2. workshop.	15	1250	18750
Fase 4 – gjennomføring 2. workshop Torpomoen (gjennomføres 2-3 uker etter 1. workshop) Driv samler de gründerne som fortsatt viser interesse, til ny, oppfølgende workshop over 3 timer. 30 minutter avsettes til informasjon fra Driv. 2 timer benyttes til å jobbe med bedriftene for å se på hva som er gjort/lært siden forrige økt. Driv kartlegger potensialet til ideen og teamet bak, går dypere enn i første runde. 30 minutter brukes til pitching, hvor gründerne må presentere hvorfor akkurat de bør få delta videre i programmet.	20	1250	25000
Fase 5 – utvelgelse og skreddersydd arbeid med utvalgt bedrift (forutsetter at man har funnet en bedrift som har potensiale) Skreddersøm med mentoring innen forretnings utvikling, basert på gründerens definerte behov. Forberede bedriften til å kvalifisere til opptak enten i Driv Invest AS og/eller SIVAS inkubatorprogram.	40	1250	50000
SUM	120	1250	150000*

*Reise- og oppholdskostnader dekkes ihht. statens satser, og kommer i tillegg til ovennevnte kostnader.